

Hyvinvointipalveluiden talouskatsaus 2/2024

Hyvinvointilautakunta 12.09.2024 § 78

15/02.02.00.03/2024

Kunnanvaltuusto on kokouksessa 18.12.2023 77 §:ssä hyväksynyt vuoden 2024 talousarvion ja samalla hyvinvointipalveluiden tulosalueelle määrärahat ja toimintatavoitteet. Hyvinvointipalveluiden käyttösuunnitelma ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024 on hyväksytty hyvinvointilautakunnassa 24.1.2024 6 §:ssä. Talouskatsaus 1 yhteydessä toukokuussa hyvinvointipalveluiden palvelualueella ei tehty määrärahamuutoksia.

Hyvinvointilautakunta käsittelee toisessa talouskatsauksessa talousarvion seurantatiedot ja tavoitteiden toteuman. Kunnanhallituksen hyväksymien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaan talouskatsaukset valtuustolle tehdään kolmannesvuosittain. Toimielinten tulee esittää kunnanhallitukselle talouskatsauksiinsa kuluva toimintakauden talousarvion toteuma ja esitys mahdollisista tarkistuksista talousarvioon nähden. Valtuustoon nähden sitova tavoite on palvelualueen toimintakate.

Hyvinvointipalveluiden talousarvio vuodelle 2024 on laadittu hyvin tarkasti talouden tasapainottamisen ohjeiden mukaisesti. Ulkoisten kulujen toimintakatteelle asetettiin erityisen tiukka raami. Talousarviossa ei ole juurikaan liikkumavaraa ja pienikin muutos toiminnassa aiheuttaa haasteita talousarviossa pysymiseen.

Tulojen ja menojen kirjauksia puuttuu vielä ja kirjanpito elokuulta on kesken. Tarkennetut toimintakulujen, tulojen ja toimintakatteen tiedot päivitetään ennen kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsittelyä.

Toimintakatteen/vuosikatteen elokuun tilanne 5.9.2024.

Perusopetuksen ja hyvinvointipalvelut yhteensä osalta tarkastellaan vuosikatetta

Tulosalue	TP 2023	TA (€) 2024	Tot (€) 8/2024	Tot (%) 8/2024
Hallinto	-347 535	-392 417	-230 704	58,8
Varhaiskasvatus	-8 648 399	-8 649 634	-5 487 650	63,4
Perusopetus	-15 518 979	-15 944 027	-10 195 308	63,9
Opinto- ja vapaa-aika	-2 346 866	-2 393 260	-1 497 702	62,6
Hyvinvointipalvelut yhteensä	-26 862 523	-27 379 338	-17 411 367	63,6

Hyvinvoinnin hallinto

Hyvinvoinnin hallinnon tulosalue etenee oman toiminnan osalta talousarvion mukaisesti, tulosalueelle kirjautuu myös hyvinvoinnin hankkeiden tulot ja menot. Hallinnon toimintakate elokuun loppuun mennessä on -230 704 € ja toteuma 58,8 %.

Hallinnon tulosalueelle on siirtynyt Outokummun kaupungin palveluksessa aiemmin ollut Inschool-ohjelmistojen pääkäyttäjä. Hän toimii 20 % hyvinvointipalveluiden toimistosihteerinä ja 80 % työajasta suunnittelijana Inschool-ohjelmistojen asiantuntijana. Pääkäyttäjäpalvelua myydään neljälle muulle kunnalle ja asiantuntijapalveluna tuntiperusteisesti myös muille koulutuksenjärjestäjille. Tulosalueelle lisätään palkkavarausta 13 000 euroa ja lisätään saman verran myyntituloja. Muutokset eivät vaikuta tulosalueen toimintakatteeseen.

Hallinnon talousarviomuutokset kootusti:

- Hyvinvoinnin hallinto, 13 000 € lisäys palkkakuluihin
- Hyvinvoinnin hallinto, 13 000 € lisäys myyntituloihin

Perusopetus

Perusopetuksen tulosalueen kohdalla käsitellään talouden seurannassa vuosikatetta, johtuen Honkalammen koulun valtionosuuksien kirjautumisesta. Vuosikate on -10 195 308 € eli 63,9 %. Toteuma on hyvin lähellä budjetoitua ja menoista puuttuvat vielä koulukuljetuslaskut sekä osa sisäisistä kirjauksista elokuulta. Lisäksi talousarviossa on tarve oikaista talousarviossa liian pieniksi kirjattuja valtionosuustuloja Honkalammen koulun osalta.

Perusopetuksen tulosalueelle esitetään muutoksia kotikuntakorvauksen tuloihin ja menoihin. Valtiovarainministeriö on päättänyt korjata kotikuntakorvauksen perusosaa 1.8.2024 alkaen laskennassa löytyneen virheen takia. Perusosaa korotetaan 421,40 € ja perusosan suuruus korjattuna on 7 880,65 €. Korjaus lisää Liperin kunnan kotikuntakorvaustuloa 21 416 euroa ja kotikuntakorvausmenoa 64 077 euroa. Suurin osa tulokasvusta kohdistetaan Honkalammen koululle ja menoista muun perusopetuksen kustannuspaikalle.

Honkalammen koululle korjataan OKM:n valtionosuuksina saatavaa tuloa 200 000 korkeammaksi, lisätään liperiläisten lasten laskennallinen kotikuntakorvaustulo 50 000 €, lisätään sijaisten palkkakustannuksiin 40 000 € ja vähennetään kunnilta perittävää maksuosuuden arviota 220 000 €. Honkalammen koulun kustannuspaikan vuosikate pysyy 0 eurossa.

Elokuussa 2024 alkaen valmistavan opetuksen resurssia on lisätty. Yläkoululle on perustettu uusi valmistavan opetuksen ryhmä ja Liperin koulun ryhmään on palkattu koulunkäynninohjaaja. Ryhmiin on tullut lisää oppilaita Käsämään perustetun vastaanottokeskuksen kautta. Valmistaan opetukseen saadaan oppilaskohtaista valtionosuutta, mutta menot kirjataan käyttötalouteen. Valmistavan opetuksen lisämäärärahan tarve Liperin koululle on 15 000 €.

Ylämyllyn koululle Jyrin yksikköön on kesken lukuvuoden tullut tarve lisätä erityisopetuksen resurssia kiinteään pienryhmään. Koulun vakituinen erityisluokanopettaja siirtyy pienryhmän opettajaksi ja laaja-alaisen erityisopettajaksi otetaan määräaikainen tuntiopettaja. Järjestelyn tarvitsema lisämääräraha 20 000 € siirretään Ylämyllyn koulun Patteriston yksiköstä.

Perusopetuksen muutokset kootusti:

- Liperin koulu, 10 000 € lisäys palkkakuluihin
- Honkalammen koulu, 10 000 € lisäys kotikuntakorvaustuloon
- Honkalammen koulu, 200 000 € lisäys OKM valtionosuuksiin
- Honkalammen koulu, 50 000 € lisäys peruspalveluiden valtionosuuksiin liperiläisten lasten kotikuntakorvauksena
- Honkalammen koulu, 40 000 € menolisäys sijaisten palkkoihin
- Honkalammen koulu, 220 000 € vähennys kuntien maksuosuuksiin
- Muu perusopetus, 8 000 € lisäys kotikuntakorvaustuloon
- Muu perusopetus, 50 000 € lisäys kotikuntakorvausmenoon
- Liperin koulu, 5 000 € lisäys aineet tarvikkeet tavarat- menokohdalle

Lisäksi tehdään seuraavat sisäiset siirrot

- Ylämyllyn koulun Jyrin yksikön palkkoihin 20 000 € sisäinen siirto Patteriston yksiköstä.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tulosalueen toimintakate elokuun lopussa on 63,4 % eli -5 487 650 €. Toimintatuotot ovat yhteensä 55,8 %. Uusi toiminnanohjausjärjestelmä Daisy on otettu käyttöön 1.5.2024 ja vanhasta järjestelmästä on luovuttu. Tämä muutos tuo merkittäviä säästöjä pidemmällä aikavälillä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on 1.8.2024 alkaen otettu käyttöön palvelusetelimalli, joka korvaa entisen yksityisen hoidon tuen maksatukset. Palvelusetelikustannukset pyritään kattamaan tulosalueen sisäisillä siirroilla.

Henkilöstökulut ovat koko tulosalueella pysyneet asetetussa raamissa, mutta toteumissa on yksikkökohtaisia eroja. Toimintatuottojen kehitystä seurataan tarkasti. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistus tehdään kahden vuoden välein ja tällä saattaa olla vaikutusta varhaiskasvatuksesta saatuihin tuloihin 1.8.2024 alkaen.

Järjestelmävaihdon yhteydessä toimintatuotot kirjautuvat hieman viiveellä.

Tulosalueelle tehdään seuraavat sisäisen siirrot:

- Puolivälin päiväkodille 35 000 € sisäinen siirto Lautasuon päiväkodilta
- Liperin päiväkodille 20 000 € sisäinen siirto Lautasuon päiväkodilta
- Kotihoidon tuen kustannuspaikalle palveluseteli tilille 50 000 € varhaiskasvatuksen yhteisistä
- Kotihoidon kustannuspaikalla yksityisen hoidon tuki tililtä siirretään palvelusetelitalille 25 000 € ja yksityisen hoidon tuen kuntalisä tililtä siirretään palveluseteli tilille 30 000 €

Määrärahamuutoksilla ei ole vaikutusta tulosalueen toimintakatteeseen.

Opinto- ja vapaa-aika

Opinto- ja vapaa-ajan tulosalueen toimintakate elokuun lopussa on 62,6 % eli 1 497 702 €. Talous ja toiminta etenee hieman alle talousarvion. Nuorisotyön hankeavustukset kuitenkin pienentyivät edelliseen hankekauteen nähden, joten syksyn kuluessa määrärahoja on tarve käyttää enemmän. Vapaa-aikapalveluiden tulosalueelle ei esitetä määrärahamuutoksia.

Vaikutusten arviointi	Taluskatsauksessa esitetyt määrärahamuutokset vähentävät tuloja 118 000 €, lisäävät menoja 189 000 € ja valtionosuuksia 250 000 €. Kokonaisvaikutus vuosikatteeseen on -57 000 €.
Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Riitta Lappalainen
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Lappalainen Riitta
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä toisen taluskatsauksen sekä sen sisältämät talousarviomuutokset ja esittää ne kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Ote	kunnanhallitus
Toimeenpano	hyvinvointipalvelut
Lisätietoja	Hyvinvointijohtaja